ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Adéla Štěrbová

Název práce: Vznik, vývoj a význam večerní modlitby v judaismu – Ma´ariv

Oponoval: Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Autorka si zvolila za cíl své bakalářské práce představit večerní modlitbu judaismu, vývoj, zasazení do liturgie kontextu historických událostí, popsat strukturu a význam jednotlivých modliteb a benedikcí. Autorka rovněž vyjadřuje vůli nastínit ovlivnění liturgie životem v diaspoře a zásahy některých osobností. Práci autorka strukturuje podle tří základních složek židovské bohoslužby: Šema, Amidy a četby Tóry. Uvádí: „Ve své práci jsem postupovala metodou textové kritiky a metodou historicko-komparativní." – za těmito odbornými termíny však mnoho zmíněné metodiky v práci nenalézám, nicméně s výhradami mohu připustit, že cíl práce byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Nad zvoleným tématem mám rozpaky již proto, že jde o téma vysoce komplikované, bohatě strukturované, vyžadující bohaté interdisciplinární znalosti a ve všech směrech přesahující formát bakalářské práce. Autorka v ambiciózně nastíněném úvodu deklaruje poměrně hluboké zpracování tématu, již brzy je ovšem jasné, že bez práce s hebrejskými texty a bez znalostí primárních pramenů, mezi nimiž nelze opominout i talmudské traktáty, takto zpracovat téma není v lidských silách, tím spíše, že nepočítám-li stránky přílohy, samotná studie je rozvržena na pouhých 38 stránek. Dalším otázkou je možnost originálního a tvůrčího přínosu u takového tématu, pokud autorka neměla možnost liturgii hluboce prostudovat a zažít jako osobní a dlouhodobou zkušenost a vychází pouze z poměrně chudé sekundární literatury. Práce je pak nutně jen kompilací několika zdrojů, a to zdrojů nedostatečných, zdrojů obecné povahy a výhradně českojazyčné publikace.
Práce mnohdy přes všechnu stručnost ulpívá na okrajových a nepodstatných interpretacích, (např. na str. 9 výklad pořadí slov v Šema).
Věcné námitky:
1. Na str. 1 autorka uvádí, že pro svoji práci využila modlitební knihu ortodoxního směru Sidur Adir ba.marom. „Jelikož pro pochopení jednotlivých modliteb je nezbytné poznat i původní text." Nerozumím této formulaci, jde o to, že ortodoxní liturgie zachovává historicky původní text (a z jaké doby?), nebo autorka prostě uvedla zmíněný sidur jakožto příklad pramenné literatury – sidurů?
2. Zasazení další modlitby do Amidy v 1. století není podle posledních teorií (Stemberger, G. Klasické židovství. Kultura a historie rabínské doby. Vyšehrad, Praha. 2011 str. 22) reakcí na vznikající křesťanství. Toto je konstrukce H. Graetze z 19. století, ve skutečnosti v 1. století ještě byla skupina Ježíšových stoupenců nevýznamnou obcí uvnitř judaismu a zatracení *„minim"* v Amidě je nejspíš reakcí na nebezpečné gnostické proudy.
3. Nejasná je informace na str. 38: „...rabiho Akivy, který byl duchovní oporou Šimona bar Kochby, a který sám morové epidemii podlehl." O skonu Šimona bar Kochby se traduje, že byl zabit vlastními předáky během obléhání Bejtaru, rabi Akiva byl zajat a umučen Římany. Kdo tedy podlehl morové epidemii?

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je bohužel velmi slabý. Samotná stylistika nikterak neruší, ale práce je plná nápadných pravopisných chyb včetně opakovaných chyb ve shodě podmětu s přísudkem, interpunkci, užívání velkých písmen atd. (str. 1: osobnosti zasáhli, po té (namísto poté), Šabatová liturgie (namísto šabatová), str. 4: synagogy byli, Tím to (namísto tímto), str. 11 Perská nadvláda (namísto perská), chybné tvary číslovek, např. str. 12: 18ti, str. 16: dle předepsaného pořádky, str. 17: oddíly sloužili, str. 26 Aškenázským, Sefardským ritem (namísto a, s), str. 28 Šabatové svíce (šabatové), str. 30: Chazan (ch), str. 38: událostí, které zasáhli... a podobně...
Nejistotu v četbě hebrejštiny dokazuje autorka na str. 17: „Říká se mu *kore*, což je v hebrejštině ekvivalentem slovesa číst." Autorka by měla přeložit termín logičtěji a přesněji jako čtenář, jde o prosté participium a nikoliv „ekvivalent slovesa číst."
Čísla odkazů jsou někdy zcela mimo text, např. na str. 9 pozn. 31, na str. 26 pozn. 161...a někdy jsou vložena před tečku na konci věty. Poznámky v samotné studii a v příloze se řídí rozdílnou normou. Matoucí je rozdílné užívání termínu pro Tfilu, bylo by vůči čtenáři vstřícné ihned uvést variace označení jako Amida a Šmone esre, eventuálně se držet jednoho termínu, neboť různé variace se následně v textu objevují.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Protože se od bakalářské práce mnoho originálních tezí neočekává, bylo by nespravedlivé vytýkat autorce jejich nepřítomnost a popisnost této studie. Nicméně bych očekávala hlubší ponor a citlivější třídění informací na podstatné a okrajové, bohatší využívání znalostí hebrejštiny, lepší přehlednost textu i to, kdyby práce prošla jazykovou korekturou. Na práci je patrný chvat a určitá ledabylost. Vzhledem k tomu, že je práce kompilací, mnoho věcných chyb nenalezneme, a pokud ano, jdou zřejmě na vrub citovaných autorů, nenalezneme ale ani kritický přístup, osobní vhled a originální přístup autorky. To vše by bylo akceptovatelné, ovšem v kombinaci s úrovní pravopisu je to škoda. Nemám ve zvyku preferovat formální stránku nad obsahem, ale vzhledem k tomu, že závěrečné práce natrvalou vizitkou katedry, přimluvila bych se, aby autorka alespoň odstranila největší chyby a aniž by musela obsah či strukturu práce příliš měnit, odevzdala ji v přijatelné formě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

---

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Nedoporučuji k obhajobě

Datum: 15. dubna 2012

Podpis: V. Tydlitátová

Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D.